

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

05 – Соціальні та поведінкові науки
053 – Психологія
Психологія
другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри педагогіки та психології, доктор психологічних наук Казанжи Марія Йосипівна	+38 679297713	kazanzhy.mariya@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «**Основи наукової комунікації**» передбачає надання знань про форми та методи комунікації в науці – як виду взаємин, спілкування вчених та інших учасників наукової діяльності. Оскільки основною метою науки є одержання наукового знання, комунікацію вчених можна розуміти як одну з умов створення нового знання. Проте, беручи до уваги те, що знання як об'єкт досліджень досить складно ідентифікувати, комунікацію доцільно розглядати в процесі руху інформації в науці. Операційним критерієм при виділенні комунікаційної підсистеми із цілісної науково-інформаційної системи є взаємодія вчених, яка набуває різноманітних форм: спілкування для одержання інформації, співробітництво в дослідженні, співавторство, взаємини науковців при передаванні інформації.

Метою дисципліни «Основи наукової комунікації» є формування знань про організацію наукового процесу та отримання практичних навичок проведення наукових досліджень щодо визначення перспективного розвитку техніко-технологічного забезпечення тваринництва на основі моделювання.

Завданнями дисципліни є вивчення основ організації і проведення наукового процесу, отримання наукового результату та впровадження результатів наукових досліджень у виробництво продукції тваринництва.

Передумови для вивчення дисципліни. «Основи наукової комунікації» є складовою частиною дисциплін психологічного циклу практичного блоку. Її вивчення передбачає отримання знань з дисциплін: «Теоретико-методологічні проблеми психології», «Нормативна база та професійна етика у психології», «Психологія соціальної взаємодії та фасилітації», що сприяє ефективній самореалізації та підвищенню професійної компетентності практичних психологів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Основи наукової комунікації» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК12. Здатність до формування наукового і культурного світогляду.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію, налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК15. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, прийняття рішень та фасилітації

Навчальна дисципліна «Основи наукової комунікації» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, об'єктивно оцінювати надійність та достовірність отриманих результатів.

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН15. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

знати:

- предмет, цілі і завдання наукової комунікації у фаховій діяльності;
- найважливіші сучасні теорії наукової комунікації у фаховій діяльності;
- міжкультурні особливості ведення наукової комунікації;
- роль і значення наукової комунікації у фаховій діяльності в сучасному глобалізованому світі.

вміти:

- формулювати мету наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки;
- формулювати загальну методологічну базу наукового дослідження;
- формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми;
- формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової розробки та сучасні наукові тенденції;
- аналізувати наукові праці, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання;
- визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи;
- визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами;
- проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької інноваційної діяльності
- готувати запит на отримання фінансування, звітну документацію.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14/6	28/6	78/108	2	3	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ	сам. роб.		лекц.	практ	сам. роб.
Тема 1. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.	10	2	4	4	10	2	2	6
Тема 2. Історія формування й розвитку наукової комунікації.	10	2	4	4	10	-	-	10
Тема 3. Характеристики основних елементів процесу наукової комунікації. Принципи класифікації наукових комунікацій за різними параметрами.	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 4. Наукова комунікація як система: процеси та об'єкти. Сучасні стратегії наукової комунікації.	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 5. Види та жанри наукових публікацій	20	2	4	14	20	2	2	16
Тема 6. Види й форми усного подання наукової інформації	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 7. Наукова мова «як комунікативний феномен»	20	2	4	14	20	2	2	16
Усього годин	120	14	28	78	120	6	6	108
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі вищої освіти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Наукова комунікація як складова фахової діяльності. 1. Наукова комунікація як основний механізм функціонування й розвитку науки. 2. Зміст поняття: «scientific communication» – внутрішня комунікація в науковій спільноті, «sciences communication» – розповсюдження наукових знань за її межами для аудиторій неспеціалістів (влада, бізнес, медіа тощо). 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності. 4. Комунікації: види і стратегії побудови	4	2

	<p>5. Комунікації в суспільстві. Стратегія комунікації.</p> <p>6. Наука та наукова діяльність.</p> <p>7. Елементи наукової комунікації.</p>		
2	<p>Тема 2. Історія формування й розвитку наукової комунікації.</p> <p>1. Історія формування й розвитку наукової комунікації.</p> <p>2. Від «республіки вчених» XVII ст. до мережевого простору сьогодення.</p> <p>3. Процес глобалізації науки – фактор зміни форм і культури наукової комунікації.</p> <p>4. Розвиток наукової комунікації пострадянськом суспільстві</p> <p>5. Сучасний стан української наукової комунікації</p>	4	
3	<p>Тема 3. Характеристики основних елементів процесу наукової комунікації. Принципи класифікації наукових комунікацій за різними параметрами.</p> <p>1. Характеристики основних елементів процесу наукової комунікації (комунікант, комунікат, канал, реципієнт, зворотний зв'язок).</p> <p>2. Принципи класифікації наукових комунікацій за різними параметрами.</p> <p>3. Формальна й неформальна, документна й недокументна (усна) наукова комунікація.</p> <p>4. Наукова школа, її ознаки та функції.</p> <p>5. Фахові наукові журнали та збірники; вимоги до спеціалізованих наукових видань.</p> <p>6. Наукова бібліотека в системі наукової комунікації.</p> <p>7. Інформаційні потужності наукових бібліотек.</p> <p>8. Наукові бібліотеки України; пошук інформації онлайн.</p>	4	
4	<p>Тема 4. Наукова комунікація як система: процеси та об'єкти. Сучасні стратегії наукової комунікації.</p> <p>1. Наукова комунікація як система: процеси та об'єкти.</p> <p>2. Сучасні стратегії наукової комунікації. Критерії ефективності.</p> <p>3. Світова система наукової комунікації як інформаційний простір (В.В. Різун).</p> <p>4. Наукова комунікація в епоху діджиталізації.</p> <p>5. Онлайнвий простір наукових комунікацій: особисті контакти вчених, комунікація у професійних наукових спільнотах, блогах, форумах.</p> <p>6. Відеоконференція як телекомунікаційна технологія.</p> <p>7. Електронний журнал; методи класифікації та кодування інформації. Електронна наукова публікація, способи її оприлюднення.</p>	4	
5	<p>Тема 5. Види та жанри наукових публікацій</p> <p>1. Види та жанри наукових публікацій (наукова стаття, тези доповіді, анотація, реферат, есе, рецензія, монографія, підручник, посібник, дисертація, автореферат).</p> <p>2. Основні види та функції наукових рефератів, повідомлень, анотацій.</p>	4	2

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Алгоритм написання рецензій на наукові роботи. 4. Типові помилки в процесі підготовки публікацій. 5. Стаття як основна форма фіксації наукових знань. 6. Особливості вимог до структури наукових статей у міжнародних виданнях, індексованих у Scopus і WebofScience. 7. Дисертація як наукова кваліфікаційна робота. Класифікаційні ознаки дисертації. 		
6	<p>Тема 6. Види й форми усного подання наукової інформації</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Види й форми усного подання наукової інформації: повідомлення, тези, доповідь. 2. Наукова доповідь як поширена форма оприлюднення наукових результатів, призначена для публічного виголошення та обговорення. 3. Особливості усного наукового виступу, відмінності між науковою публікацією та науковою доповіддю. 4. Діалогічні (полілогічні) жанри усної наукової комунікації: бесіда, диспут, круглий стіл, дискусія, полеміка. 5. Наукова дискусія як спосіб вирішення спірних проблем, орієнтований на пошук істини або оптимального рішення. 6. Культура наукової дискусії. 7. Відмінності між науковою дискусією та полемікою; мета і засоби полеміки. 	4	
7	<p>Тема 7. Наукова мова «як комунікативний феномен»</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Типи наукових текстів: власне наукові, науково-реферативні, науково-довідкові, навчально-наукові. 2. Нормативні риси наукового стилю. 3. Основні мовно-стильові недоліки й помилки в наукових працях. 4. Етика наукової комунікації. Поняття та основні складові етики наукової діяльності. 5. Кодекс етики українських вчених. 6. Етичні відмінності науки від псевдонауки. 7. Етика наукової публікації та співавторства. 8. Порушення наукової етики: фабрикація даних, фальсифікація (маніпуляція), плагіат. 9. Засоби пошуку плагіату; основні сервіси пошуку копій текстів на сайтах в Інтернеті. 	4	2
	Всього	28	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти щодо вивчення дисципліни «**Основи наукової комунікації**» передбачає:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.

7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Наукова комунікація як складова фахової діяльності. Підготувати доповідь:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система наукових комунікацій и бібліотеки. 2. Світова система наукової комунікації як інформаційний простір. 3. Нові вимоги до соціально-комунікативної діяльності науковців. 4. Знання основних правил комунікації та практичний успіх. 5. Престижні міжнародні та національні премії в галузі науки. 6. Поняття наукової комерції: зарубіжний досвід. 7. Інтелектуальні здобутки українців у контексті європейських та світових досягнень. 8. Роль стартапів у сучасному світі і в Україні. 9. Науково-інформаційний дискурс як функціонально-спеціалізований різновид наукової та професійної комунікації. 	10	6
2	<p>Тема 2. Історія формування й розвитку наукової комунікації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія формування й розвитку наукової комунікації. 2. Від «республіки вчених» XVII ст. до мережевого простору сьогодення. 3. Процес глобалізації науки – фактор зміни форм і культури наукової комунікації. 4. Показники оцінювання науковості: методи статистичний, кількості публікацій, цитат-індекс; основні наукові пошукові системи (GoogleScholar, Scopus). 	10	10
3	<p>Тема 3. Характеристики основних елементів процесу наукової комунікації. Принципи класифікації наукових комунікацій за різними параметрами.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукова школа, її ознаки та функції. 2. Фахові наукові журнали та збірники вимоги до спеціалізованих наукових видань. 3. Наукова бібліотека в системі наукової комунікації. 4. Інформаційні потужності наукових бібліотек. 5. Наукові бібліотеки України; пошук інформації он-лайн. 6. Наукова комунікація в епоху діджиталізації. 7. Онлайновий простір наукових комунікацій: особисті контакти вчених, комунікація у професійних наукових 8. спільнотах, блогах, форумах. 9. Відеоконференція як телекомунікаційна технологія. 10. Електронний журнал; методи класифікації та кодування інформації. 11. Електронна наукова публікація, способи її оприлюднення. 	20	20

4	<p>Тема 4. Наукова комунікація як система: процеси та об'єкти. Сучасні стратегії наукової комунікації. Підготувати доповіді на теми за вибором</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття академічної доброчесності й академічної культури. 2. Основні види порушень академічної доброчесності, способи їх ідентифікації, розмежування суперечливих випадків. 3. Інструменти та процедури перевірки академічних творів на плагіат, норми законодавства, вимоги внутрішніх нормативних документів з питань академічної доброчесності. 4. Види академічної відповідальності, процедура розгляду справ про порушення академічної доброчесності. 5. Академічна культура в університеті: досвід закордонних вищих навчальних закладів 6. Глобалізація та її вплив на наукову комунікацію. 7. Особливості сучасної наукової комунікації в інтернеті. Тенденції розвитку та шляхи вирішення проблем наукових комунікацій в Україні. 8. Інтернет-наради, інтернет-конференції, їх роль у науковій комунікації у фаховій діяльності. 9. Значення веб-сайтів, веб-форумів в науці. 10. Електронні бібліотеки в системі віртуальних комунікацій. Поняття фахового науково-метричного збірника, науково-метричних баз даних. 11. Нові інтерактивні методи віртуальних комунікацій у науковому та діловому середовищі. Інфографіка як засіб візуальної комунікації. Майбутнє наукових комунікацій у фаховій діяльності. 12. Перспектива наукових комунікацій в контексті цивілізаційних викликів XXI ст.: прогнози футурологів. 	20	20
5	<p>Тема 5. Види та жанри наукових публікацій Підготувати доповідь</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм написання рецензій на наукові роботи. 2. Типові помилки в процесі підготовки публікацій. 3. Стаття як основна форма фіксації наукових знань. 4. Наукова стаття в рецензованому журналі – основна одиниця наукової комунікації. 5. Вимоги МОН України щодо написання наукових статей та інших наукових публікацій. 6. Особливості вимог до структури наукових статей у міжнародних виданнях, індексованих у Scopus і Web of Science. 7. Дисертація як наукова кваліфікаційна робота. Класифікаційні ознаки дисертації. 8. Призначення, зміст і структура автореферату дисертації. 9. Рекомендації щодо оформлення дисертацій та авторефератів («Бюллетень ВАК», 2017 р.). Підготовка до публічного захисту дисертації. <p>Практичне завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти рецензію на наукову статтю (за вибором) 2. Скласти анотацію на свій магістерський проект 3. Підготувати доповідь (тема за вибором) 4. Скласти алгоритм написання монографії 	20	16

	<p>5. Вимоги до написання дисертаційного дослідження</p> <p>6. Вимоги до створення автореферату дисертаційного дослідження</p> <p>7. Структура складання підручників, посібників. Вимоги до оформлення</p> <p>8. На підставі проведеного емпіричного дослідження підготувати тези з теми магістерського проекту.</p> <p>9. Наукова стаття: вимоги до оформлення та публікації</p> <p>10. Система Антиплагіат</p>		
6	<p>Тема 6. Види й форми усного подання наукової інформації Презентувати результати власного дослідження (із застосуванням відео-платформ). Проаналізувати особливості подання наукової інформації. Практичне завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати наукову доповідь для публічного виголошення та обговорення. 2. Охарактеризувати алгоритм оприлюднення наукової інформації <p>Групова робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Підготувати та провести тематичну бесіду (за вибором) 4. Підготувати та провести диспут (тема за вибором) 5. Підготувати та провести дискусію (дискусійні питання за вибором) 6. Підготувати та провести диспут (тема за вибором) 7. Підготувати та провести круглий стіл (тема за вибором) <p>Підготувати доповідь:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукова дискусія як спосіб вирішення спірних проблем, орієнтований на пошук істини або оптимального рішення. 2. Культура наукової дискусії. <p>Скласти порівняльну таблицю «Відмінності між науковою дискусією та полемікою»</p>	20	20
7	<p>Тема 7. Наукова мова «як комунікативний феномен» Підготувати доповідь:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Публічний виступ в діловій та професійній комунікації. 2. Поняття іміджу в наукових комунікаціях у фаховій діяльності. 3. Імідж науковця та основи самопрезентації. 4. Комунікативна компетентність ученого як шлях до успіху: критерії комунікативної компетентності. 5. Етика наукової комунікації. Поняття та основні складові етики наукової діяльності. 6. Кодекс етики українських вчених. Етичні відмінності науки від псевдонауки. 7. Етика наукової публікації та співавторства. Порухення наукової етики: фабрикація даних, фальсифікація (маніпуляція), плагіат. 8. Засоби пошуку плагіату; основні сервіси пошуку копій текстів на сайтах в Інтернеті. 	20	16
	Всього	120	108

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; тестовий контроль знань, робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	--

Питання до заліку

1. Міждисциплінарний підхід до вивчення наукових комунікацій у фаховій діяльності.
2. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.
3. Комунікації: види і стратегії побудови
4. Комунікації в суспільстві. Стратегія комунікації.
5. Наука та наукова діяльність.
6. Елементи наукової комунікації.
7. Історія формування й розвитку наукової комунікації.
8. Від «республіки вчених» XVII ст. до мережевого простору сьогодення.
9. Процес глобалізації науки – фактор зміни форм і культури наукової комунікації.
10. Сучасний стан української наукової комунікації
11. Значення наукових знань і наукових комунікацій у XXI столітті.
12. Нові вимоги до соціально-комунікативної діяльності науковців. Знання основних правил комунікації та практичний успіх.
13. Престижні міжнародні та національні премії в галузі науки.
14. Поняття наукової комерції: зарубіжний досвід.
15. Інтелектуальні здобутки українців у контексті європейських та світових досягнень.
16. Передумови становлення наукових комунікацій у фаховій діяльності. Етапи розвитку уявлень про наукові комунікації.
17. Ділові та наукові комунікації: співвідношення понять.
18. Базові поняття наукових комунікацій.
19. Типологія наукових комунікацій у фаховій діяльності.
20. Функції наукових комунікацій.
21. Система наукових комунікацій.
22. Ієрархічна структура наукових комунікацій (вербальна і невербальна; пряма, опосередкована і непряма; усна та письмова; формальна та міжособистісна).

23. Чинники, що визначають ефективність наукових комунікацій.
24. Характерні риси наукових комунікацій в Україні.
25. Українська мова – державна мова в Україні та мова сучасної вітчизняної науки.
26. Роль стартапів у сучасному світі і в Україні.
27. Науково-інформаційний дискурс як функціонально-спеціалізований різновид наукової та професійної комунікації.
28. Роль термінології в процесі інтелектуалізації сучасної української літературної мови.
29. Галузеві термінологічні словники як тип мовно-інформаційного тексту.
30. Публічний виступ в діловій та професійній комунікації.
31. Поняття іміджу в наукових комунікаціях у фаховій діяльності.
32. Імідж науковця та основи самопрезентації.
33. Комунікативна компетентність ученого як шлях до успіху: критерії комунікативної компетентності.
34. Оцінки комунікативної особистості як соціального феномена.
35. Ораторська компетентність науковця.
36. Сутність і жанри(доповідь,промова, лекція) публічних виступів.
37. Етапи написання тексту виступу.
38. Композиційно-логічна побудова наукової доповіді, виступу.
39. Засоби впливу на слухача.
40. Розвиток умінь професійно вести наукову дискусію та працювати з аудиторією з урахуванням інтерактивних методів.
41. Майстерність створення та проведення презентацій.
42. Професійний етикет і комунікації.
43. Дотримання етичних норм в діловому спілкуванні.
44. Правила ділового етикету в науковому середовищі.
45. Культура мовлення та ділового спілкування
46. Наукові школи, наукові гуртки, міждисциплінарні наукові об'єднання.
47. Основні напрями комунікацій у виробничих і наукових організаціях.
48. Комунікації з структурами влади, з бізнес-структурами, з громадськістю.
49. Вплив міжособистісних відносин на характер комунікацій в групі.
50. Особливості групових комунікацій в системі науки і освіти.
51. Форми ділових комунікацій.
52. Класичні форми ділових комунікацій: ділова розмова, ділова бесіда, ділова дискусія, нарада, збори, перемовини, конференція, ділова зустріч; презентації, «круглі столи», прес-конференції, брифінги, виставки та ярмарки нових товарів.
53. Інноваційні форми ділових комунікацій.
54. Тенденції розвитку інформаційних технологій і мультимедіа.
55. Можливості й особливості Інтернету для комунікацій.
56. Роль Інтернету у внутрішніх комунікаціях організації.
57. Види та жанри наукових публікацій (наукова стаття, тези доповіді, анотація, реферат, есе, рецензія, монографія, підручник, посібник, дисертація, автореферат).
58. Основні види та функції наукових рефератів, повідомлень, анотацій.

59. Алгоритм написання рецензій на наукові роботи.
60. Типові помилки в процесі підготовки публікацій.
61. Стаття як основна форма фіксації наукових знань.
62. Наукова стаття в рецензованому журналі – основна одиниця наукової комунікації.
63. Вимоги МОН України щодо написання наукових статей та інших наукових публікацій.
64. Особливості вимог до структури наукових статей у міжнародних виданнях, індексованих у Scopus і Web of Science.
65. Дисертація як наукова кваліфікаційна робота.
66. Класифікаційні ознаки дисертації.
67. Призначення, зміст і структура автореферату дисертації.
68. Рекомендації щодо оформлення дисертацій та авторефератів.
69. Підготовка до публічного захисту дисертації.
70. Види й форми усного подання наукової інформації: повідомлення, тези, доповідь.
71. Наукова доповідь як поширена форма оприлюднення наукових результатів, призначена для публічного виголошення та обговорення.
72. Особливості усного наукового виступу, відмінності між науковою публікацією та науковою доповіддю.
73. Діалогічні (полілогічні) жанри усної наукової комунікації: бесіда, диспут, круглий стіл, дискусія, полеміка.
74. Наукова дискусія як спосіб вирішення спірних проблем, орієнтований на пошук істини або оптимального рішення.
75. Культура наукової дискусії. Відмінності між науковою дискусією та полемікою; мета і засоби полеміки.
76. Наукова мова «як комунікативний феномен» (О. Семенов).
77. Типи наукових текстів: власне наукові, науково-реферативні, науково-довідкові, навчально-наукові.
78. Нормативні риси наукового стилю.
79. Основні мовно-стильові недоліки й помилки в наукових працях.
80. Етика наукової комунікації. Поняття та основні складові етики наукової діяльності.
81. Кодекс етики українських вчених. Етичні відмінності науки від псевдонауки.
82. Етика наукової публікації та співавторства.
83. Порухення наукової етики: фабрикація даних, фальсифікація (маніпуляція), плагіат.
84. Засоби пошуку плагіату; основні сервіси пошуку копій текстів на сайтах в Інтернеті.
85. Поняття академічної доброчесності й академічної культури.
86. Основні види порушень академічної доброчесності, способи їх ідентифікації, розмежування суперечливих випадків.
87. Інструменти та процедури перевірки академічних творів на плагіат, норми законодавства, вимоги внутрішніх нормативних документів з питань академічної доброчесності.
88. Види академічної відповідальності, процедура розгляду справ про порушення академічної доброчесності.
89. Академічна культура в університеті: досвід закордонних вищих навчальних закладів.
90. Глобалізація та її вплив на наукову комунікацію.
91. Особливості сучасної наукової комунікації в Інтернеті.
92. Тенденції розвитку та шляхи вирішення проблем наукових комунікацій в Україні.
93. Інтернет-наради, інтернет-конференції, їх роль у науковій комунікації у фаховій діяльності.
94. Значення веб-сайтів, веб-форумів в науці.

95. Електронні бібліотеки в системі віртуальних комунікацій.
96. Поняття фахового наукометричного збірника, наукометричних баз даних.
97. Нові інтерактивні методи віртуальних комунікацій у науковому та діловому середовищі.
98. Інфографіка як засіб візуальної комунікації.
99. Майбутнє наукових комунікацій у фаховій діяльності.
100. Перспектива наукових комунікацій в контексті цивілізаційних викликів XXI ст.: прогнози футурологів.

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОГО ПЕРЕДВИЩОГО РІВНЯ ОСВІТИ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- **«відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів.** Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів.** Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів.** Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- **«задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- **«задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів.** Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- **«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів.** Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення. Навчальний посібник. Чернівці: Книги-XXI, 2013. 556 с.

3. Босенко А. І. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / Босенко А. І., Вержиховська О. М., Гаврилов О. В., Гурський В. Т. Кам'янець-Подільський: Медибори, 2015.
4. Козловська Л. С., Терещенко С. І. Культура мови. Усна наукова комунікація. К.: КНЕУ, 2011. 170 с.
5. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
6. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник для ВПНЗ. К.: РННЦ «Дініт», 2000. 259 с.
7. Стіченко Д.М. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: Знання-Прес, 2005. 300с. 10.
8. Сурмін Ю.Г. Майстерня вченого: Підручник. К.: Знання-Прес, 2006. 280 с.
9. Сурмін Ю.П. Наукові тексти: Специфіка, підготовка та презентація : Навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2008. 184 с.
10. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науководослідницької діяльності: [підручник. 4-е вид., випр. і доп.]. К. Знання, 2006. 331 с.

Допоміжна:

1. Горовий В.М. Стратегічні комунікації в науково-інформаційному процесі сучасності. Вісник Національної академії наук України. 2021. № 3. С. 3-9.
2. Кайку М. Візії: як наука змінить XXI сторіччя / МічіоКайку. [переклад з англ. Анжели Кам'янець]. Л.: Літопис, 2004. 544 с.
3. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови/С. Караванський. К., 2014. 528 с.
4. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навч. посіб./ Л.І. Мацько, Л. В.Кравець. К.: ВЦ "Академія", 2007. 360 с.
5. Стратегічні комунікації для безпекових і державних інституцій : практичний посібник / [Л. Компанцева, О. Заруба, С. Череватий, О. Акульшин; за заг. ред. О. Давліканової, Л. Компанцевої]. Київ: ТОВ «ВІСТКА», 2022. 278 с.
6. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: навчальний посібник. Київ. 2001 Репозитарій НАУ: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/19181>

Інформаційні ресурси

1. 1 Законодавство України – <https://rada.gov.ua/news/zak>
2. Наукова періодика України – <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> –.
3. Електронні підручники он-лайн «Педагогіка і психологія» – <http://chitalka.info/psy.html>.
4. Вісник психології і соціальної педагогіки – <http://psych.kiev.ua/nma-referats/flarefers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> –.
5. Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – nbuv.gov.ua
7. Державна науково-медична бібліотека України – ukrlibworld.kiev.ua/med4. gntb.n-t.org
8. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ) – lucl.lucl.kiev.ua. ukrbook.net
9. Українська електронна бібліотека – lib.com.ua
10. Український лінгвістичний портал «Словники України» on-line. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
11. Електронний підручник з сучасної української мови <http://linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm>
12. Український правопис. <http://pravopys.net>